

Pieniläpimittaisen puun tulevaisuudet -asiantuntijahaastattelu (Haastattelu 1) 19.11.2020

Aika (min)

Haastattelija	00:00	Millainen on nykyinen toiminta, että hyödynnetäänkö pieniläpimittaista puuta ja sen kaikkia ominaisuuksia nykyisin?
Asiantuntija	00:08	Siinä on semmoisia sen käyttökelpoisuuteen vaikuttavia ominaisuuksia esimerkiksi iso nuorpuuosuus, joka on varmasti erityisesti istutuskuusikossa myös joissakin viljelymännikoissä vaikuttaa siihen käyttökelpoisuuteen. Pystyykö sitä hyödyntämään jossain? En todellakaan tiedä, mutta se on ominaisuus, joka siinä on ja sitten harvennuspuussa on se...
Asiantuntija	00:41	...asia tuodaan harvoin esille mutta siis harvennusleimikoissa niin pienimmät puut ovat ne, joissa on suhteellisesti eniten vikoja, jotka vaikeuttavat sen (siis puun laatua alentavia vikoja) ja ne viat on yksi syy siihen että ne puut ovat pieniä muiden joukossa ja tuota tällä tavoin... niin voiko näitä jollain tavalla hyödyntää. En tiedä. mikä on semmoinen ominaisuus että mitä vois niin kun.. tai lopputuote tai palvelu jopa mihin pieniläpimittaista puuta voisi käyttää? Mitä isompi läpimittaisessa ei olisi
Haastattelija	01:30	Niin ainakin mitä nyt olen kirjallisuutta katsellut. Tietysti joku tämmöinen aika pienimittakaavainen toiminta mutta joku tämmöinen koriste/sisustus.
Asiantuntija	01:44	Sellaisissa voi olla joo, kyllä. Ja sitten se se ominaisuus, että se on, no joo tehdashinta voi olla korkeampi, mutta tuota kantohinta voi olla toisaalta sitten matalampi kun järeämmällä puulla. Tämä varmaan hinta-asia on vähän semmoinen, että mikä se hankintakustannus siinä tulee olemaan. Tarkoita korjuu- ja kaukokuljetuskustannus plus ostokustannus. Se voi olla ratkaiseva tekijä sinänsähän kantohinta on alempi. Johtuen suurelta osin sitä se hankintakustannus on suuri.
Haastattelija	02:36	Oikeastaan seuraava kysymys olisi liittynyt, että minkälaiset tekijät ohjaa tätä nykyisen pieniläpimittaisen puun ominaisuuksien hyödyntämistä, niin sehän on se kustannus, ainakin yksi tekijä.
Asiantuntija	02:50	Minun käsitykseni mukaan niin tuota.. Tuohan niin kun selluhintataso jonkun verran tätä asiaa ehkä vähän enemmänkin kun verran säätelee. Että, minkälaiset leimikot on sitten ja minkälainen puusto on kannattavaa korjata. Korjuukustannukset kuitenkin suhdanteesta ylisuhdanteiden pysyy kutakuinkin vakaana. Mahdollisuuksia ja esteitä... No varmasti tuota mahdollisuuksia tulee, jos tehdasinvestointeja tulee, sitten taas haasteena varmaan ainakin kuusikuitu puuosalta tämä tämä tuota paperitehtaiden kiinni laittaminen ja löytyykö sitten ne kuusen ominaisuudet kuitenkin jo ensiharvennuspuussakin, on hiukan erilaisia kuin männynllä niin löytyykö sitten semmosia lopputuotteita missä sitä kuusen kuituominaisuuksia pystyy hyödyntämään. En ole varma tuosta.
Haastattelija	04:09	Voidaan teema ykkönen käydä nopeasti niin ei tarvi tähän käyttää niin paljon aikaa jos et tunne että on ihan asiantuntemus huipussaan.
Asiantuntija	04:19	Joo minun vastaus varmaan meni tuohon kakkosen puolelle jo
Haastattelija	04:25	Minäpä katson onko minulla tuohon alakysymyksiä. No eipä oikeastaan, liittyy noihin seuraaviin. Mutta tuli ainakin sellainen mieleen, että jos tulisi niin kun,

toimintaympäristöön liittyen, eli teema kakkoseen. Eli jos on uusia toimintaympäristö, esim. teknologisia toimintaympäristöjä tai markkinoilla on uusia toimintaympäristöjä tai jos on uusia palveluita, uusien palveluiden toimintaympäristö, niin miten ne avaisi mahdollisuutta sille pieniläpimittaisen puun käytölle?

- Asiantuntija 05:08 Ihan lähimpänä varmaan tulee mieleen turpeen käytön pienentäminen ja maakuntakaupunkien kaukolämpö, että jollakin on sitä ihmisten talot lämmitettävä ja tuota chp-laitoksissa tuotettava sähkö pitää kuitenkin sitä kannattavuutta lisäksi kaupunkien energialaitoksen yllä. Se on yksi kaupunkien tulonlähde. Jos turpeen käyttö vähenee niin lyhyellä aikavälillä niin eihän siinä muuta ratkaisua ole kuin puu. Ja tuota voimalaitostekniikkaa pikkuisen tunnen mutta en kovin paljoa, että minkälaista kaikkea tuota puuta siellä voidaan käyttää.. hyvin monipuolisesti se noissa isoissa kattiloissa palaa, että siellä menee hakkuutähdehakkeesta rankahakkeeseen kaikki kokopuu siltä väliltä niin, ei siinä ole. Mutta tosiaan niin tää toimintaympäristössä sitten niin miten nämä tehdasinvestoinnit jatkossa kehittyvät, niin ratkaisee sen, että paljonko, tuleeko uusia mahdollisuuksia sille, että menee sitten sulfaattikeittoon tavaraa. Kuusikuitupuu hiertäminen kuitenkin varmaan vähenee koko ajan ja vähenee jatkossakin, että se kuusikuitupuukin ohjautuneen sitten sulfaattikeittoon.
- Asiantuntija 06:36 Sitten mitä näitä uusia tuotteita on niin... hirveän paljon on asioista puhetta mutta jostain syystä ei laitoksia ei ole vielä pystyyn laitettu paljon, vaikka ne ovat huomattavasti yksinkertaisempia kuin joku sellutehtaan rakentaminen niin taitaa olla silti niissä lopputuotemarkkinoissa sen verran epävarmuutta, että ei mitään juhlallista sellaisen, vaikka hiilen tuotannon taikka liikennepolttoaineiden tai muiden tuotantoa. Että ne nyt jossain määrin voi olla mutta.. En sitten suoraan osaa sanoa, että mikä niiden lopputuotteiden puustamaksukyky on. Oletko lukenut näitä tai törmännyt tällaisiin Residual value taikka wood paying capability -juttuihin. Eli semmoisia mitkä tarkastelee sitä, että mikä on tietyn loppukäytön puustamaksukyky eli paljonko ne pystyy niin kuin siellä kantohintaa maksamaan tiettyillä lopputuotteiden arvoilla. Viimeisin laskema minkä minä olen nähnyt, niin löytyy Wood Wisdom -ohjelman loppuraportista noin vuodelta 2001 ja siinä on käyty nämä tuota eri paperilaadut ja kartonkilaadut läpi kuitupuu lajeittain. Kirjastosta sinä löydät sen, eli se on Wood Wisdom -ohjelman loppuraportti ja se on noin vuodelta 2001. Niitä on muistaakseni kolme niitä loppuraportteja tämä on muistaakseni osa kolmonen ja siinä on yksi artikkeli, joka käsittelee sitä miten ja mikä on eri loppukäyttökohteiden puusta maksukyky. Muista että se on kaksikymmentä vuotta vanha asiat on muuttuneet sen jälkeen paljon mutta se ajattelutapa mikä siinä on pätevää edelleen. Siitä voi saada sellaista jonkinlaista raamia tutkimukseen.
- Haastattelija 09:20 Kiitos. Voin yrittää etsiä sen. No nyt äsken tulikin aika paljon juttua niin. Jos ajattellaan nykyinen pienempiläpimittaisen puun toimintaympäristö niin, olikin nuo chp-laitokset mainitsit. Niin olisiko nykyinen sitten se, että sitä ei oikeastaan hyödynnetä muussa kuin energiantuotannossa.
- Asiantuntija 09:46 Jos se energiapuukokoista on niin sitä ei varmaan sitten muuhun käytetä. Se että meneekö sitten jatkossa kuitupuun kokoista polttoon niin sekin voi varmaankin olla mahdollista.

Haastattelija	10:03	Mitkä tekijät tekijät ohjaavat? No se tuli oikeastaan äsken, elikkä... mitkä olisivat sellaisia esteitä mitkä se pieniläpimittainen puu kohtaa kehittyäkseen sen asema paranee? Niin mitkä olisivat ne esteet mitä voi tulla?
Asiantuntija	10:23	Minä varmaan äsken niitä laitoin, että se niin kun se että harvennusleimikoissa ne pienimmät puut on yleensä niissä joissa on eniten vikoja, laatua alentavia vikoja. Sitten siellä on se, että pieniläpimittaisessa puussa niin erityisesti viljavien kasvupaikkojen kuusikot mutta myös viljelymänniköt joissain tapauksissa niin niissä se nuorpuuosuus on erittäin suuri ja sitten se on se kuidun käyttökelpoisuus on erilainen kuin varttuneemmassa puussa, jossa toki se jää sinne jää sinne ytimen ympärille se nuorpuu niissäkin. Mutta pieniläpimittaisessa puussa se on sitä nuorpuuta suurelta osin se kokonaisuudessaan.
Haastattelija	11:26	Jos ajatellaan taas vähän eri näkökulmista niin kun oli ohjaavia tekijöitä niin olisiko mitään sellaisia vaikka arvoja mitkä ohjaisi sen aseman parantamista?
Asiantuntija	11:47	Kyllähän saatavuus varmaan on kohtuullisen hyvä, jos vaan on kustannustehokas korjuuteknologia, jolloin hankintakustannus ei muodostu liian suureksi, mutta ongelmana on se, että korjuu on kallista niin huolimatta siitä että sitä alhaisella kantohinnalla saisi varmaan hankittua aika hyvin niin se hankintakustannus aiheuttaa sen että olipa loppukäyttö mikä tahansa niin hinta muodostuu kuitenkin aika kalliiksi.
Haastattelija	12:33	Ollaan nyt käyty noita ohjaavia tekijöitä ja esteitä ollaan käyty teema kakkosessa niin mikä olisi vapaa sana tuohon teema kakkoseen ennen kolmosteemaa?
Asiantuntija	12:53	Varmaankin tämä on semmoinen, että kenelläkään ei ole mitään sitä vastaan, että on yhteiskunnallisesti erittäin hyväksyttyä käyttää pieniläpimittaista puuta melkeinpä mihin loppukäyttöön tahansa, että jopa Suomen luonnonsuojeluliitto on sanonut jossain haastattelussa, että kyllä niitä pieniä puita voisi polttaa ehkä turpeen korvikkeena. Semmoinen yhteiskunnallinen hyväksyttävyys varmaan on aika hyvä siihen.
Haastattelija	13:26	Joo hyvä pointti. Teemakakkonen oli oikeastaan siinä. Sitten toi teema kolmonen. Siinäkin taas sama, että kun nämä kysymykset on jaettu siihen nykyiseen toimintaan ja tulevaisuuden toimintaan, niin minkälaiset olisivat nykyiset taloudelliset ja logistiset toimintamallit pieniläpimittaiselle puulle liiketoiminnassa? No siellä nyt on taas, jos ajatellaan se energiapuu kokoinen pienpuu niin sehän on vain energiatuotantoa, että sille ei ole löytynyt muuta...
Asiantuntija	14:06	Joo ja voi olla tulevaisuudessakin niin että laajamittaisempaa käyttöä ei tule. Sitten se korjuutapa, että millä se tapahtuu, otetaanko se rankkana vai otetaanko se kokopuuna niin... näistähän on laskelmia ja niistä on sitten loppukäyttöpaikka-kohtaisia vaatimuksia, että se ohjautuu niillä perusteilla. En tiedä onko mahdollisuutta puunkorjuuta sitten tehostaa entisestään...
Asiantuntija	14:39	Joku edellisessä työpaikassa joku kaveri aikoinaan sanoi tästä harvennusten toteutuksesta, että on on hakattu palstalle ja on hakattu ajouran reunaan, on suorittu ja kääritty ja tehty kaikkea ja tuota kuitenkin lopulta niin se tehokkain ratkaisu yleensä ensiharvennusten toteutuksessa on se että on niin kun ainespuuen-siharvennus ja... No jos... tässä muuten tukipolitiikka tulee mukaan, että tuota

Kemera-lainsäädäntö vaikuttaa siihen että, yksityismailta se kannattava puuohjautuminen on pikkuisen erilaista kuin vaikka valtiolta tai Tornatorilta tai muilta institutionaalisilta omistajilta, jotka eivät saa Kemera-tukea nuorten metsien hoitoon niin se varmasti jonkun verran vaikuttaa siinä kuitenkin niin kun ne kannattavimmat puunkasvatusketjut kuitenkin lienevät toistaiseksi ne, että taimikko hoidetaan silleen että siitä saadaan kannattava ainespuuensiharvennus. Se että kerätäänkö sieltä jotain sulfaattikeittoon menevän puun ohella jotain sivutavara-lajia energiaksi niin varmaan riippuu maantieteellisestä sijainnista suhteessa käyttöpaikkaan energialaitokseen...

Asiantuntija	16:24	..Mutta tuota... onhan tässä semmoinen, että kun kuitenkin niitä ensiharvennus-rästejä on olemassa niin siinä varmaan jonkinlainen tilaus on sille, että miten korjuuteknologia voisi siinä kehittyä tehokkaimmaksi mutta onhan näitä väyläharvennuksia ja justiinsa kaikkia käärintämenetelmiä ja muita ollut esille, jotka nyt eivät ole lyöneet läpi, mutta voin kuvitella että ongelma kuitenkin pysyy sillä lailla, että siihen voi vielä jotakin tulla, mutta onko sitten sillä tavalla muuta loppukäyttöä kuin... tiedetään tätä tilannetta että turpeesta ollaan luopumassa niin lähitulevaisuus vaikuttanee siltä, että se ohjautuu polttoon...
Asiantuntija	17:31	..Jos sitten ei jotain aivan erityistä esimerkiksi tällä liikennepolttoainepuolella tule, että se mullistaisi sen toiminnan kannattavuuden merkittävällä tavalla. Mutta nyt kun miettii näitä tiettyjä maakuntakaupunkeja Kuopio, Joensuu, Jyväskylä, Seinäjoki, Kajaani kaikissa palaa turvetta, Rovaniemi vielä mukaan ja Oulu Toppila niin, jos se turpeen käyttö vähenee niin eihän se ole lyhyellä ajalla korvattavissa muulla kuin puulla.
Haastattelija	18:09	Elikkä olen kirjallisuutta katsonut niin se kaskadikäyttö on tullut monesti esille siellä, mutta nyt kun tässä ollaan keskusteltu niin tämä turvekysymys on merkittävä, niin silloinhan pieniläpimittaista puuta ei käytetä kaskadikäytön mukaisesti.
Asiantuntija	18:31	Onko sillä jotain korkeamman arvon käyttöä, sillä pieniläpimittaisella puulla kuin suora poltto sitten. Että, jos se järeys riittää niin silloin sulfaattikeitto lienee se korkeamman jalostusasteen tavara siinä mutta siitä sitä arvokkaampia tavaroita niin niille määrille mitä sitä tavaraa on saatavissa niin se sitä kysyntää ei kyllä ihan äkkiä muodostu.
Haastattelija	19:13	Ja siinä oli jossakin määritelmässä siinä kaskadikäytössä oli sekin, että jos se paras vaihtoehto kuitenkin on se poltto niin sitten se on ihan järkevä polttaa.
Asiantuntija	19:23	Kyllä näin juuri. Näin on. Niin Kaskadikäytössä on ne kolme ulottuvuutta, että se on joku niin kun toiminnallinen ja arvon mukainen tai ajanmukainen Kaskadikäyttö ja jos se menee suoraan polttoon niin siinä ei mikään näistä toimi, että jos tarkasti tarkasteltuna Kaskadikäyttöä ajan mukaan niin sehän tarkoittaa sitä, että se ois ensin olisi se tavara jossain muussa käytössä jonkin aikaa ja sitten se käyttökohde on ohi niin sen jälkeen se poltettaisiin. Kun taas se arvon mukainen on juuri se, että ensisijaisesti sitä tavaraa ohjataan vaikkapa sellunkeittoon ja toissijaisesti jos ei markkinoita sille ole niin silloin se ohjautuu suoraan polttoon.

Haastattelija	20:28	No siinäpä oli hyvin näitä ohjaavia tekijöitä ja esteitä sille. Mutta jos taas ajattelee näitä arvoja tai poliittisia tekijöitä... No Kemeran mainitsin, mutta olisiko mitään arvoja mitkä ohjasi taloudellisten logististen toimintamallien kehitystä?
Asiantuntija	21:02	Tietysti se nyt on vähän minkälaista kohteista minkälaisesta metsiköstä puhutaan mutta osaltaanhan niin ollaan tuollaisissa.. no käytetään nyt vaikka ilmaisuja ensiharvennusrästi, sillä lailla niin kun, jälleen niin voi ajatella, että se on kannattavaa oli se metsänomistaja kuka tahansa että ne laitetaan ne kohteet kondikseen ja se myös on se yhteiskunnallinen hyväksyttävyys, niin kun äsken sanoin siinä. Sitteen varmaan on tämmöisiä maisema-arvoja, jotka asiaan liittyy sen metsätalouden kannattavuuden ohella myöskin ja sitten se että korjaamalla se pieni läpimittainen puu sieltä pois niin parannetaan niitä... Se tietysti liittyy suoraan kannattavuuteen, että parannetaan sen tuotantopuuston kasvuedellytyksiä siellä, joka sitteen paitsi tuottaa arvoa myöhempien hakkuiden kautta metsänomistajille, niin on sitten näitä aineettomia arvoja maisema, sanotaan se ilmasto vaikutukset myöskin ja ilmasto vaikutukset suoraan niin kun siinä että hiiltä sitoutuu puustoon mutta myös siihen, että aikanaan sitä voidaan sitä tuotantopuustoa käyttää niin kun Kaskadikäytössä ylempi arvoisiin tuotteisiin kuin mitä tämä poistettava pieni-läpimittainen puu siinä on.
Asiantuntija	22:44	Että, sillä tavalla se pieni läpimittaisen puun käyttö, vaikka se meni suoraan tuonne polttoon niin... on niin kun kaskadiperiaatetta tukeva koska se tuotantopuusto mikä siihen metsikköön jää niin järeytyy sitten nopeammin. Sitä minä vielä mietin siitä, että jos energialaitoksen sitä pieniläpimittaista puuta ajetaan niin onko CHP-käyttö/ tuotanto suoraan pelkkänä kaukolämpönä niin sitä voi pohtia. minulla ei vastausta ole tähän. Onko sitten pieni läpimittaisen koivun polttaminen saunan uunissa tai myynti tuota yksityisille ihmisille kotitalouskäyttöön niin onko se Kaskadiperiaatteen mukaista korkeamman jalostusasteen käyttöä kuin sitten sen polttaminen kotitalouksiin kaukolämmöksi. Näihin ei varmaan suoria vastauksia ole missään. (Haastattelu päättyy)